

ATS 12: 1 NATURSKILDNINGARNA I DEN NORRÖNA DIKTNINGEN. 71

änderliga månen fått i uppdrag att upplysa det nattliga mörkret med sin »bleka strålgans¹». Herren befalde, heter det vidare, de vinduppsvälda skyarne att utspy svala regnstormar öfver jordens anlete². Liksom i den angelsaksiska skriften djuren på marken, såväl som foglarne i luften, på grund af en bestämd ordning äro hvad de äro, så säges (s. 30) hvalfiskan (*fiskreki*) hafva sitt pligtenliga embete (*skyldar embætti*). I samma skrift talas det äfven på personifierande sätt om isbergets (jökeln) anlete och hufvud (s. 49).

Uti den efterliknande och öfversatta literaturen förekommer naturpersonifikationen ej sällan³. Man försvarade sig med konung Davids exempel, såsom författaren till Merlinus Spá (Gunnlaugr munkr Leifsson † 1218 el. 1219, se Porláksson s. 151) gjorde, då han erinrade om, huru David låter fjällen fröjda sig, floderna klappa i händerna och dalarne sjunga lofsånger till Herrens ära (Merlinus spá II strof 99, *Annaler for nordisk Oldkyndighet* 1849). Hela skapelsen tänktes lofprisa Gud och Kristus. Det hette, att alla grundämnena buro vittnesbörd, att frälsaren kommit⁴. I den berömda Mariadikten Lilja, författad af Eysteinn Ásgrimsson, som lefde vid midten af det 14:de århundradet, säges det ganska målande om naturens undran vid Kristi mandomsanammelse, då »luftrymden fylles med ljus»⁵, »att böljorna häpnande stodo på hafsbottnen»⁶. Man erinrar sig Tegnér's: »Hafvet

¹ *Með bleikum skíma* s. 137.

² *Bauð vindprotnum skíjjum upp at spýja svolum regnelum yfir andlit jarðar.*

³ Se om personifikationen i kristen literatur och konst Pipers arbete *Die Mythologie der christlichen Kunst* II.

⁴ *Allar höfóðskepnor vóttóðu komet hafa scapera sinn.* St. Hom. s. 58.

⁵ *Loptin öll af ljósi fyllast.*

⁶ *Legir á grundu stóðu ok undrast,* str. 31 i Wiséns upplaga. Str. 61 säges mörkret förundra sig; här åsyftas »mörkrets makter».